eladni, hogy bizonyos előleget kapjon. Kaphat pénzt úgy is, ha nem vállal is előzetes kötelezettséget és árujával ép ugy bevárhatja a jobb conjuncturát, mint az üzletember.

A lehető legnagyobb óvatossággal kell azonban eljárni a tervezet vegrehajtásánál, nehogy a remélt állapot helyett az értekezletek kalamitásokba keveredjenek. Az eszme alapjában véve egészséges, mert teljesen méltányos, hogy a gazdaközönség is kihasználhassa a piaczi helyzet előnyeit. De az eszmének nem szabad túllépnie bizonyos keretet, nevezetesen nem szabad a speculáczió terére lépnie Ilyen eset ugyanis fordult már elő Északamerikában, sőt Oroszországban is és a gazdaközönség kárát vallotta a mag tári szövetkezetnek. A hivatásszerű speculáczió egyáltalán kerülendő, mert ez a legjobb intézmények hatását is képes megsemmisiteni; bölcs mérséklettel azonban annyi bizonyosan elérhető a szövetkezeti magtárak által, hogy a piaczi árak képződésére a gazdaközönség is befolyhat.

UJDONSÁGOK.

— **A vármegyei székház-épitési bizottság** e hó 17-én d. e. 9 órakor az alispáni hivatalban ülést tart.

— **Iskola bezáratás.** A kisvárdai izr. orthodox hitközségi iskola bajaival régi idő óta s igen sürün foglalkozik a vármegye közigazgatási bizottsága. S alig hogy az iskolaszék és a tanitók között kitört konfliktust kiegyenliteni, a csütörtökön tartott közigazgatási bizottsági ülés ez iskola dolgával megint foglalkozni volt kénytelen s ez uttal már a legutolsó eszközhöz nyulva, 9 szóval 8 ellenében az iskola bezáratását rendelte el. Az előzménye ez ügynek az, hogy fölmerült panasz folytán a közigazgatási bizottság *Hrabovszky Guidó* elnöklete alatt küldöttséget menesztett az iskolában lévő állapotok megvizsgálására. E küldöttség eljárt megbizatásában s a csütörtökön tartott közigazgatási bizottsági ülés elé beterjesztette jelentését. E jelentés az iskoláról igen szomoru dolgokat konstatált s a közigazgatási bizottság többségét ez inditotta arra, hogy a kisvárdai ortodox izr. iskola bezáratása mellett határozzon. A tanfelügyelő, ki egyelőre elégségesnek tartotta volna, hogy az iskola hatósága a minisztérium által intessék meg, e határozat ellen felebbezést jelentett be.

— **A felső-szabolcsi ev. ref. egyházmegye** a reformáció emlékünnepélyét f. hó 1-én fartotta meg *Nagy-Halászban*. Örömünnepe volt ez a n.-halászi egyháznak is, mivel száz év vihara által megrongált templomát, díszesen, 4000 frt költséggel renoválta s éppen ez örömében való osztakozás végett hivta meg e napra az egyházmegyét. Ugy az egyházközség, mint a környék, igen nagy érdeklődést mutatott az ünnepély iránt s a meglehetős nagy templom zsufolásig megtelt s több mint 1000 ember hallgatta buzgó áhitattal *Lukács Ödön*, esperes magasan szárnyaló, ünnepi beszédét I. Péter 2. 5—6. felett s vett részt a *dr. Heiszler József*, dombrádi lelkész által, *Görömbey Péter*, e. m. tanácsbiró segédkezése mellett, kiosztott urvacsorában. Az ünnepély, a maga puritán egyszerüségében mindenkinek lelkét meghatotta, a melyhez nag mértékben hozzájárult a papokból álló „*tiszaháti dalárda*“ szerepléso is. A fentebb emlitett szereplőkön kivül ott voltak: *Rácz Ábrahám*, csobaji lelkész, az ünneplő egyház lelkészének édes atyja; *Erdélyi Sándor*, jesztrebi, *Páricsi József*, cigándi lelkészek, más egyházmegyékből. Ez egyházmegyéből pedig *Gencsy Albert*, e. m. gondnok; *Ujfalussy Béla*, világi tanácsbiró; *Krasznay Péter*, főszolgabiró; *Elek Dániel*, őri, *Vitéz Mihály*, kemecsei, *Lovas Dániel*, f.-litkei, *Kálmán Dezső*, ujfehértói, *Erdélyi Imre*, ramocsaházai, *Nagy István*, mogyorósi, *Balog Ferencz*, demecseri, *Hódy János*, megyeri, *Ducs György*, beszterecsi, *Tolnai Miklós*, döghei, *Hideg József*, pálczai, *Kézi András*, kékcsei, *Vas Mihály*, gégényi lelkészek; *Szabó Zsigmond*, dombrádi, *Farkas György*, ibrányi, *Zsindely Jenő*, kótaji, *Vitéz Ignác*, kemecsei s. lelkészek. Ily szép számmal összegyülvén, gyülésezett a papi egylet is. Főképpen a püspöki és egyházmegyénkben megüresedett világi tanácsbirói szék betöltése képezte megbeszélés tárgyát. A jelenvoltak, a püspöki hivatalra, egyezőleg a zsinat presbyteri rendszernek rendithetetlen hivét (a mi nálunk nagyon is veszélyeztetve van) *Kis Áron*, püspökhelyettest óhajtják, a ki e diszes állás betöltésére, teljes lélekkel rászolgált; a tanácsbirói hivatalra pedig, ugyancsak egyhangu megállapogás szerint *Jármy Márton*, kótaji földbirtokost. A papi egylet ezuttal a f. hó 29-ére kitűzött országos ev. ref. egyházi ünnepély alkalmával tartandó alkalmi egyházi beszédre, *kizárólag saját tagjai számára*, 5 drb. 10 frankos arany pályadijt tűzött ki. A pályamunkák e hó 16-ig adandók be az egylet elnökéhez. Birálók lesznek: *Vitéz Mihály*, egyleti elnök, *Lukács Ödön*, esperes és *Görömbey Péter*, tanácsbiró. A pályadijnak fedezéséhez *Ujfalussy Béla*, buzgó tanácsbirónk 10 frttal járult, melyért e helyen is fogadja az egész egyházmegye hálás köszönetét. Hogy a szellemiek mellett, a testnek is bőséges lakozása volt, azt mondanom is felesleges. A derék háziasszony, szeretetreméltó kedvességgel elégitette ki nagyszámu vendégeit. Nem volt hiány pohárköszöntőkben sem. Bőségesen kijutott ebből az ünneplő egyháznak, a fáradhatatlan házigazdának, a szereplő személyeknek s mondhatni az összes vendégeknek.

— **A hadmentességi adó** befizetések igen rossz eredménynyel történnek vármegyénk területén. Nagyon sok ezen a czimen a hátrálék, ami annál csodálatosabb, mert a hadmentességi adó mindenféle adónemeink között valóban a legméltányosabb és legigazságosabb megterheltetés. A közigazgatási bizottság, legutóbb tartott ülésén, a konstatált baj megszüntetése érdekében azt a határozatot hozta, hogy jövőben a községi előljáróságok, a cseléd tartó gazdákat a hadmentességi adó kivetéséről azonnal értesitsék. A megfelelő utasitást a pénzügyigazgatóság utján fogják megkapni a községek előljáróságai.

— **Az ujfehértói difteritisz járvány** ügyét szóba hozta a vármegye közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén ifj. *Szunyoghy Bertalan* úr, fölpanaszolván, hogy a község előljárósága, daczára annak, hogy a difteritisz föllépésének járványos jellege hivatalosan konstatáltatott, s bár a járvány oly nagy mérveket öltött, hogy csak egy családnál négy gyermek esett áldozatul, akik közül egy két nappal előbb még iskolába volt: az iskolák bezáratását elrendelni vonakodott. E panasz fölmerülése folytán a közigazgatási bizottság megbizta az alispánt, hogy Ujfehértó község előljárósága ellen vizsgálatot tartson. A vármegye alispánja már előzőleg utasitotta a tiszti főorvost, hogy a helyszinén megjelenve, szerezzen meggyőződést afelől, valjon az iskolák bezáratásának szüksége fennforog-e? Annyi bizonyos, hogy a mai közegészségügyi elmélet egyáltalában nem állapodott meg e kérdésre nézve s pro és kontra igen számbavehető érvek hozatnak föl úgy az egyik, mint a másik álláspont mellett, vitatván egy felől, hogy járványok föllépése esetén az iskolákat be kell zárni s bizonyitgatva más felől, hogy az iskolák bezáratása a járványos betegségek terjedésének nem akadályozója, de előmozditója. Dr. *Jósa András* vármegyei főorvos pénteken kinnt járt Ujfehértón s vizsgálata eredményeként konstatálta, hogy a járvány megszüntetése érdekében a szükséges óvintézkedések nem csak elrendelve lettek, de foganatosittattak is. Ami pedig az iskolák bezáratásának kérdését illeti, az előljáróság e tekintetben sem követett el mulasztást, mert a járványok elleni óvintézkedésekről szóló vármegyei szabályrendelet intézkedése szerint járvány föllépése esetén az iskolák csak az esetben zárandók be, ha az iskolába járó gyermekeknek 10%-ka megbetegedett, Ujfehértón pedig csak 2.1%-ka volt idáig a járvány tartama óta beteg s csak 0.39% halt meg. A főorvos küldetése eredményéről már jelentést tett az ez ügyben a vizsgálat megejtésével megbizott alispánnak.

— **A vármegyei árvaszék** mult havi tevékenysége, *Bégányi Ferencz* árvaszéki elnöknek a közigazgatási bizottság legutóbbi ülése elé terjesztett jelentése szerint a következő volt: szeptember hóról elintézetlenül átjött október hóra 1031 ügydarab, ehez érkezett 1881, elintézendő volt tehát 2912, ebből elintéztetett 1760, maradt hátrálékul október végén 1142.

— **Községi adó elengedése.** Csajkos Gyula orsz. képviselő, mint az ujfehértói hözbirtokosság képviselője, a közbirtokosságra italmérési regále jövedelmei után 1889-ben 1890. évre kivetett községi adónak leirásáért folyamodott a vármegye közigazgatási bizottságához. A bizottság a 372 forintnyi községi adó törlését elrendelte s utasittatni határozta Ujfehértó község képviseletét, hogy az ennek folytán beálló hiány fedezéséről pót-költségvetés által gondoskodjék.

— **Katonai szemle.** *Uexkül* altábornagy, a kassai hadtest-parancsnoka a héten kedden és szerdán szemlét tartott a 14. cs. és kir. huszárezred fölött s mint értesülünk, a szemle eredményeként teljes megelégedését nyilvánitá az ezred parancsnok előtt.

— **Agarász-verseny és agarász-bál.** A szabolcsmegyei agarász egylet versenyei a héten szép sikerrel és élénk érdeklődes mellett mentek végbe a nagykállói tarlóban. A versenyben a következők vettek részt agaraikkal, Gencsy Béla 1, Gencsy Bertalan 2, Gencsy Sámuel 1 Király József 2, Molnár Béla (Zemplén) 2, Vay István 2 Wladár Emil (Zemplén) 2, Zseny József (Pestvm.) 1 agarával. A verseny győztesse Gencsy Sámuel agara lett, megnyerve gazdájának a 400 frt értékü billikomot. Hétfőn este, kedélyes ebéd után, táncz volt az Európa szálloda éttermében. A mulatságon a következő hölgyek vettek részt: Bernáth Dezsőné, Elek Lászlóné, Gencsy Béláné, Gencsy Sámuelné, özv. báró Horváth Gedeonné, Jármy Gyuláné, Jármy Imréné, Jármy Ödönné, Kállay Leopoldné, Lánczy Józsefné, László Imréné, Liptai Béláné, Miklós, Lászlóné, Miklós Béláné, Molnár Béláné, Petrovay Jánosné, Szalánczy Bertalanné, Zoltán Ödönné, Bernáth Magda, br. Horváth Eufemia, br. Horváth Ilona, Elek Anna, Elek Ilona, Elek Pálma, Jármy Antonia, Jármy Eufemia, Jármy Panna, Jármy Paula, Jósa Mártha, Kállay Sarolta, Molnár Bella, Vértessy Sarolta, Zoltán Evelin.

— **A kisvárdai vásártéri mizériák** megszüntetése érdekében *Angyalossy Pál* járási főszolgabiró akként intézkedett, hogy fölhivta a kisvárdai közbirtokosságot, mint a vásártér tulajdonosát, hogy a vásártérre bejáróul szolgáló szük-vasuti átjáró kibővitéséről gondoskodjék s hogy a vásártér, az anarcsi ut felől, határoló árokkal huzassék be.

— **Weinberger Arthur** úr fogadja a helybeli izr. iskolaszék hálás köszönetét, a szegény tanulók felruházására hozzájuttatott 10 frtnyi adományáért. Elnök megbizásából: *dr. Hartstein Sándor*, isk. széki jegyző.

— **Rab-statisztika.** A nyiregyházi központi fogházban október végén le volt tartóztatva 218 egyén, 194 fi, 24 nő, Nagy-Kállóban 15 fi, 6 nő, Kisvárdán 6 fi, Nyirbátorban 7 fi, T. Lökön 6 fi.

— **Erős György** f.-litkei földbirtokos a közép és nagy gazdaságokban egyiránt felette czélszerüen használható gazdasági, u. n. főkönyvet adott ki. Ezen gazdasági főkönyvnek a specialis szükségletnek megfelelő és czélszerü voltát igazolja, hogy az első kiadás példányai már elkeltek. Ugy halljuk a müvet szerző most ujabb és diszesebb kiadásra készíti elő.

— **Cselédek útadója.** A vármegye közigazgatási bizottsága a héten, csütörtökön tartott ülésében, egy, az egri főkáptalan által beadott felebbezésre, illetőleg kérvényre azt a határozatot hozta, — szótöbbséggel — hogy a gazda a cselédjeire kivetett útadót fizetni nem tartozik. E határozat ellen Miklós László alispán nyomban bejelentvén felebbezését, az elvi fontosságu kérdés fölött a miniszter fog dönteni.

— **Gyászrovat.** Geskó Mária Szabó Mártonné, férje és gyermekeivel, Geskó Zsuzsánna fiával, Geskó Sámuel nejével, Geskó Róza férje és gyermekeivel; — özv. Mihalkó Dánielné szül. Ordelt Erzsébet gyermekeivel, Markó Mihályné szül. Ordelt Juliánna gyermekeivel, özv. Gdovin Jánosné szül. Ordelt Róza gyermekeivel számos rokonok nevében is, mélyen megszomorodott szivvel jelentik édesanyjuk, anyósuk, testvérük, nagyanyjuk és rokonuk özvegy *Geskó Pálné*, született Ordelt Dorottya asszonynak folyó évi november hó 12-én d. u. 3 órakor, életének 65 ik évében végelgyengülésben történt gyászos elhunytát.

Csudálatos! Milyen két különböző érzelem roham dobbantotta meg ez ifju sziveket, mikor kezeik egymásba fonódtak.

Az egyik azt dobogta: beh rut lettél Lajos bácsi. Beh sokkal másképen nézlek én most téged, mint ezelőtt 6 évvel.

A másik elértette s vissza felelt: Istenem de gyönyörüséges virágszál, de bájos angyal lettél, mióta nem láttalak. Jutok-e eszedbe?

És a sziv sokáig megtartotta az odatolult vért, mindketten elsápadtak. A férfi szerelemből, a leány szánalomból.

De nehéz szólni, ha a sziv beszél! S mennyivel könnyebb, ha az ész uralkodik.

— Hozta Isten nagyságos ur!

Lajosnak ujra megdobbant a szive és pedig sokkal fájóbban, mint előbb.

Tehát nagyságos ur? De hogy is lehetne másképen? Hiszen csak nem szólithatja Lajos bácsinak ez a 16 éves viruló hölgy. Igaz, igaz.... De Cserkövy Lajosnak mégis nagyon, de nagyon fájt.

Gabriella nő volt és jól látott. De Cserkövy szerelmét nem viszonozhatta.

Szivében az őszinte részvét meleg hangja rezdült meg e rut férfi látásakor; de barátságos társalgásnál egyébre nem jogositotta fel Lajost soha.

Pedig de mély érzelemmel kérte őt az ifju:

— Szólitson bizalmasan Lajosnak kisasszony, mint 6 évvel ezelőtt.

— Nem tehetem nagyságos úr, volt reá Gabriella komoly válasza.

* * *

Vajjon miért oltott a természet annyi féle érzelmet a szivbe? S hogyan térnek meg e kicsiny lakásban?...

Igaz, hogyha fel vannak korbácsolva, tulcsapnak a határon és azonkivül keresnek könnyülést. De hát ez csak női szivekkel van, kik bánatuk és örömüket a könyekkel enyhitik. Hát a férfi szivekkel mi történik?

Ott az érzelmeknek ura és parancsolója az ész! Korbácsot vesz igazságosztó kezébe és kérlelhetetlenül sujtja a lázadó érzelmeket.

Cserkövy Lajos egész éjjelen át nem aludt. Elment a patakhoz tanácsot kérni. Bár ne ment volna; nem jó az olyan orvos, aki hidegen és vigasz nélkül gyógyit és az igazat leplezetlenül mondja meg betegének.

Cserkövy Lajos beteg volt, a szerelem betege; minek ment olyan közönyös tanácsadóhoz, mint a patak, hiszen az hidegen, közönyösen, vigasztalanul és kérlelhetlenül fog a gyógyitáshoz, hogy kivágja a fájó sebet.

Oda dölt ismét a partjára és a habok hozzákezdtek a gyógyitáshoz.

— Meg vagy sebezve ugy-e? Szived fáj a szép Gabrielláért? Ugy-e még sokkal szebb, sokkal bájosabb, mint gondoltad; te meg milyen rút vagy!

Lajos felsóhajtott.

— Egyetlen csókjáért vagyonodat odaadnád, hogy átölelve arra a piczi piros ajkakra tapaszd ajkaidat? Odadnád életedet, belelehelnéd lelkedet az ő lelkébe és ott karjai között meghalnál a fulasztó gyönyörtől?

Cserkövy Lajos reszketett a felindulástól, végig simitotta arczát kezével és búsan rebegte:

— Nagyon rút vagyok.

A habok elkapták a választ és tovább folytatták a gyógyitást.

— Persze, hogy rút vagy. Nincs leány ki téged szeressen, nincs lény, ki meg ne rettenne látásodon és te még a Gabriella csókjára vágysz!?... Hahaha... még tán azt hitted, hogy feleséged lesz; a te imádott nőd, házad angyala?... menj már nagyságos úr, hiszen rút vagy, mint az éjfél, mi elfedi szörnyü kinod — szived vergődését.

És az erős férfi önmagával vitta a szörnyü harczot. Izzadt és fázott; de képzelete tovább ragadta a szörnyü tusában.

— Hiszen a legrutabb leány is szebb férjet keres nálad s te Gabriálláról, e harmat tiszta angyalról, álmodozol?... Nagyságos úr te rut vagy, te ki vagy zárva abból a birodalomból, mit szerelemnek neveznek, hol viszont szerelem lakik.

Lajos szive kinosan vergődött; de lassan lecsendesült.

A csöndes éjben áthatóan csattogott a fülemüle, a habok elcsendesedve surrantak tovább, azután lassan lassan a természet is mély álomba merült.

* * *

1886. május 8-án Gabriella a 16. születésnapját tartotta.

A környék ifjusága hivatalos volt a családi mulatságra.

Salváry Gizella, a Gabriella legjobb barátnője is ott volt s valljuk meg, ennek örült a fiatal nő leginkább.

A többi leányok csacska beszédei nem nagyon gyönyörködteték Gabriellát s benső baráti érzelemmel csak Gizellát, a tiszttartó leányát szerette.

Lajos is meg volt hiva; de kimentette magát. Valódi oka azonban elmaradásának tulszerénység volt. Nem akarta a fiatalság fesztelen mulatságát zavarni és féltette szerelmét, nehogy elárulja.

A fiatal lányok egy sorba kart kartbaöltve vidám nevetés és beszélgetés között járták be a házikert árnyas helyeit és fesztelenül eredt meg köztük a fiatal emberek birálata.

— Te Gábi (igy szóliták meg őt barátnői), szólitotta meg Gizella barátnője, tudod te azt, hogy Cserkövy Lajos nagyon derék ember? Éppen ma hallottam, hogy a Bogár Ferencz házának felépitéséhez 200 frtot adott; de hozzá azon kikötéssel, hogy senkinek meg ne mondják.

— Az a csúf savószemü medve? vágott közbe egy szőke, fitos orru leány, Malvin kisasszony. Ugyan ne mond! Hát még is van benne valami szeretetre méltó? Azt hittem, hogy olyan mint a vakond, elbuvik végkép a világtól. Még most sem látogatott meg minket.

A leányok hangosan kaczagtak e kitörés felett.

(Folyt. köv.)